

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om støtte til børn (Hjemmel til børne- og familiecentre, fælles digitalt sagsbehandlingssystem, præcisering af Socialstyrelsens opgaver m.m.)**

Fremsat af Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Bjørk Lange Olsen, Demokraterne, næstformand

Medlem af Inatsisartut Dines Mikaelson, Siumut

Medlem af Inatsisartut Doris J. Jensen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Mikivuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Eqaluk Høegh, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Knud Mathiasen, Løsgænger

Udvalget har efter 1. behandlingen den 27. september under EM2023 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Formålet med lovforslaget er at tilpasse lovgivningen til samfundsudviklingen og de erfaringer, der er gjort med den nugældende Inatsisartutlov om støtte til børn. Forslaget indeholder sproglige rettelser, så der er overensstemmelse mellem den danske og den grønlandske version og rettelser af henvisninger. Forslaget letter sagsbehandlingen i Socialstyrelsen, idet kravet om driftsaftaler med selvejende døgninstitutioner fjernes og Socialstyrelsens rolle i forhold til hjælp i den kommunale sagsbehandling præciseres.

Forslaget indfører hjemmel til oprettelse af Børne- og Familiecentre og nærmere regulering i bekendtgørelse heraf. Forslaget tilpasser hertil den øvrige del af Inatsisartutloven, således at kommunernes tilsynsforpligtelse udvides til også at omfatte Børne- og Familiecentre og

kommunerne som en støtteforanstaltning kan henvide borgeren til behandling i et Børne- og Familiecenter.

Forslaget forbedrer børns rettigheder ved, at der indføres ret til børnebisidder i alle sager om anbringelse uden for hjemmet. Derudover sikres rettighederne for børn anbragt i institution efter dom eller rettens beslutning herom, således at forældre til disse børn får tildelt besøgsrejser og børnene dermed kan opretholde forbindelsen til forældrene.

Forslaget præciserer kommunalbestyrelsens pligt til at tilvejebringe midlertidige anbringelsessteder for børn, der afventer plads på en døgninstitution.

Slutteligt indfører forslaget pligt for kommunerne til at anvende et fælles digitalt IT-system i behandlingen af børnesager. Hertil indføres pligt til at fremsende statistiske oplysninger til Naalakkersuisut.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var generelt opbakning til forslaget i Inatsisartut. Èt parti indstillede forslaget til forkastelse med begrundelse om, at der ikke er midler i landskassen.

Debatten i Inatsisartut bar præg af bekymring om kommunernes ressourcer og kompetencer til at løfte sagsbehandlingen på børneområdet, om finansiering og om vigtigheden af at inddrage hele familien.

Det blev pointeret, at ikke alle relevante parter har været inddraget i udarbejdelsen af lovforslaget. Punktet blev derfor henvist til udvalgsbehandling for at sikre et gennearbejdet forslag.

Hertil blev Avannaata Kommuniass høringsvar fremhævet, hvori der efterspørges hjælp til den kommunale sagsbehandling. Der blev udtrykt ønske om, at der for udvalget skal fremlægges en redegørelse for, hvordan denne hjælp kan sikres.

Endeligt blev det specifikt ønsket, at udvalget skal drøfte muligheden for at sikre lokale familiecoaches som supplement til forslaget.

Høringsvar

De afgivne høringsvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab. Lovforslaget er sendt i høring til relevante interessenter og har været i offentlig høring i perioden 31. marts til 5. maj 2023. Udvalget har intet at bemærke i forhold til høringsprocessen.

Samråd

Udvalget har som led i udvalgets behandling af forslaget indkaldt Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke til samråd/orienteringsmøde. Kopi af indkaldelsen

og Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirkes talepapir er vedlagt nærværende betænkning som **bilag**.

Ved samrådet/orienteringsmødet fik udvalget afklaring på konkrete spørgsmål til bl.a. pkt. 29 vedrørende Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om støtte til børn.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker, at relevante interessenter ikke har været inddraget i den lovforberedende proces, før lovforslaget er sendt i offentlig høring.

Udvalget vil til enhver tid lægge vægt på, at Naalakkersuisut prioriterer inddragelse af relevante interessenter, så det sikres, at lovforslag udarbejdes på det bedst mulige grundlag. I en sådan proces er det også oplagt at inddrage kommunerne i forhold til ændringslovforslagets bestemmelser om oprettelse af Børne- og Familiecentre samt familiehuse. I flere høringssvar udtrykkes der tvivl om rekruttering af fornødne ressourcer til disse. En forudgående dialog om kommunernes mulighed for rekruttering og mulige løsninger herpå er derfor at foretrække i en sådan proces. Udvalget bemærker imidlertid at Naalakkersuisut på baggrund af de indkomne høringssvar herom har lempet på kravene for oprettelse af Børne- og Familiecentre og Familiehuse, således at der er større frirum for kommunerne til at vurdere, i hvilket omfang husene skal og kan oprettes.

I høringssvarene udtrykkes bekymring om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilvejebringe en midlertidig løsning for barnet, der afventer plads på en døgninstitution. Det fremgår at bemærkningerne til forslaget, at bestemmelsen er en præcisering af kommunalbestyrelsens rolle og derfor ikke pålægger kommunerne et nyt ansvar. Udvalget bemærker hertil, at der er tvivl om retningslinjerne for disse midlertidige anbringelsessteder. Naalakkersuisut oplyser, at retningslinjer for midlertidige anbringelsessteder vil blive nærmere reguleret i bekendtgørelse. Udvalget finder det vigtigt, at bekendtgørelsen giver fyldestgørende retningslinjer for de midlertidige anbringelser således, at kommunalbestyrelsens opgaver og kompetencer beskrives præcist, samtidig med at det sikres, at barnet lever under ordentlige og sikre forhold.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger. Udvalget har ingen bemærkninger til disse.

Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse
- Et enigt udvalg opfordrer Naalakkersuisut til at reagere på henvendelser om hjælp fra kommunerne

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mala Høy Kúko
Formand

Bjørk Lange Olsen
Næstformand

Doris J. Jensen

Dines Mikaelen

Eqaluk Høegh

Mikivsuk Thomassen

Knud Mathiassen

forbedre omsorgsmiljøet i hjemmet fremgår af bestemmelsen om barnets handleplan. Dette krav vil blive uddybet på anden vis”.

Naalakkersuisoq bedes om at forklare hvordan dette krav vil blive uddybet?

Svar: Der henvises til § 7 i bekendtgørelsen om støtte til børn samt til myndighedsvejledningen om loven om støtte til børn. Såvel bekendtgørelsen som myndighedsvejledningen vil blive uddybet, således at indsatsen i omsorgsmiljøet og for forældremyndighedsindehaverne bliver givet et øget fokus.

4.5

Issuaaneq: "Akissut: Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik massakkorpiaq kommunini suliaasanut sulisunik atukkiussinissamut naammattunik sulisoqanngilaq. Kommunit ikiorneqarnissaasa aaqiiffiginissaat sulissutigineqarpoq”.

Citat: "Svar: Socialstyrelsen har ikke på nuværende tidspunkt tilstrækkelig arbejdskraft til udlån af medarbejdere til kommunale opgaver. Der arbejdes på en løsning for at hjælpe kommunerne”.

Naalakkersuisoq bedes om at forklare hvordan behovet for hjælp vil blive imødekommet og om det er blevet realiseret?

Svar: Socialstyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke tilstrækkelig arbejdskraft til udlån af medarbejdere til kommunale opgaver. Det skyldes blandt andet, at det kræver en betydelig grad af fysisk tilstedeværelse i kommunerne.

Udlån af medarbejdere ville betyde færre medarbejdere til varetagelse af Socialstyrelsens forpligtelser efter lovgivningerne om støtte til børn, støtte til personer med handicap samt finansloven, hvorefter Socialstyrelsen skal yde råd, vejledning, supervision og kurser med henblik på at understøtte sagsbehandlingen i hele landet.

I forbindelse med initiativ 5 og 6 i det grønlandske-danske tværgående arbejde om nedbringelse af ubehandlede børnesager samt blandt andet oprettelse af et digitalt sagsbehandlingssystem i børnesager, har Socialstyrelsen været i alle kommuner og hjulpet dem med bl.a. sidemandsoplæring, sparring og faglig opkvalificering.

Erfaringerne er imidlertid, at når Socialstyrelsen ikke længere er i kommunen, bliver der ikke fulgt op på sagsbehandlingen i mange sager. Effekten af Socialstyrelsens hjælp er derved begrænset set i et fremadrettet perspektiv.

Online aktiviteter er igangsat og bruges i stigende omfang. Socialstyrelsen arbejder løbende med at muliggøre, at mere kan foregå online. Derved bliver Socialstyrelsens understøttelse af den kommunale sagsbehandling mere fleksibel og mindre ressourcekrævende for både Socialstyrelsen og kommunerne.

Socialstyrelsen har gjort sig de første erfaringer med affoldelse af onlineoplæg og etablering af netværk online for sagsbehandlere og ledere, og planlægger at opskalere indsatsen fra og med november. Der bliver arbejdet på et koncept, hvor det i højere grad vil være muligt for kommunale sagsbehandlere at få sidemandsoplæring online.

Herudover organiseres arbejdet i Socialstyrelsen således, at der vil være faste sparringspartnere for de kommunale medarbejdere i hver by. Dette forventes at give større effektivitet i understøttelsen i alle kommuner.

Socialstyrelsen har påbegyndt en afdækning af muligheden for at udvikle e-læring i sagsbehandlingen på børne- og ungeområdet. E-læringen er i første omgang tænkt som et intro-/grundkursus til ufaglærte sagsbehandlere med begrænset erfaring på området.

Socialstyrelsen planlægger fortsat af afholde fysiske kurser og sidemandsoplæring med henblik på styrke kommunernes kompetencer i sagsbehandlingen.

Digitaliseringen af børnesagsbehandlingen ved ESDH-systemet Get Organized / den børnefaglige app forventes at få stor betydning for kvaliteten i børnesagerne. Socialstyrelsen har udarbejdet arbejdsgange og trin-for-trin vejledninger, som guider sagsbehandlerne til en systematisk sagsbehandling i henhold til loven. Get Organized er udrullet i alle kommuner, men det forventes, at der fremadrettet fortsat vil være behov for støtte til de kommunale sagsbehandlere i brugen af systemet. Socialstyrelsen planlægger faste online introduktioner for at sikre, at alle kommunale medarbejdere kan bruge systemet.

I forbindelse med råd og vejledning i konkrete sager kan det være en barriere, hvis Socialstyrelsens medarbejdere ikke gives fjernadgang til Get Organized i de pågældende kommuner.

Med venlig hilsen

Aqqaluaq B. Egede